

PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Llicenciatura / Màster en Teologia				
Assignatura		6S019C L'ECCLESIOLOGIA EN ELS PARES DE L'ESGLÉSIA				
Any	2019-2020	Curs	Comú	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	1r semestre	Hores setmanals		2	Àrea	Curs comú
Professor/a	Dr. Albert Viciano Vives			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

S'estudia la reflexió teològica dels Pares de l'Església, grecs i llatins, des del segle I fins al segle VII, sobre la natura i constitució de l'Església. Aquesta és descoberta i entesa des de la categoria de «misteri» que desenvolupa la història de la salvació en el món. Trobem en els Pares una concepció «simbòlica i tipològica» de la realitat eclesial: en l'Església de la Nova aliança veuen realitzades i acomplertes les prerrogatives d'Israel i les promeses de l'Antic Testament: Nou Israel, Poble de Déu, Cos de Crist, verge i filla de Sió, mare, esposa de Crist, comunió dels sants, arca de salvació, barca de Pere, ramat de Déu, vinya, casa de Déu, etc. Com a «organisme viu», del qual cada cristià participa existencialment, l'Església primerenca anà formant les seves «estructures o elements essencials», i els Pares de l'Església anaven estudiant-los teològicament: formació del cànon del Nou Testament, la Tradició, la successió apostòlica, la regla de fe, els ministeris eclesials, etc. La multiplicació d'esglésies locals no va impedir que es mantinguessin unides en «comunió»: l'Església com a «*sacramentum unitatis et charitatis*».

En el decurs d'aquesta assignatura es llegeixen i s'analitzen textos patristics de contingut eclesiològic, sobretot dels autors més destacats: sant Ireneu de Lió, Orígenes, sant Cebrià de Cartago, sant Agustí d'Hipona, etc.

Temari

1. Característiques generals de l'eclesiologia patristica.
2. L'eclesiologia en el període prenicè.
  - 2.1. Els Pares grecs.
    - 2.1.1. Abans d'Ireneu de Lió: Climent de Roma, Ignasi d'Antioquia, Hermes, els apòlogues del segle II.
    - 2.1.2. Ireneu de Lió i les obres d'Hipòlit.
    - 2.1.3. Els teòlegs alexandrins: Climent, Orígenes, Metodi d'Olimp.
  - 2.2. Els Pares llatins.
    - 2.2.1. Tertul·lià de Cartago.
    - 2.2.2. Cebrià de Cartago.
    - 2.2.3. Novacià.
3. L'eclesiologia en el període postnicè.
  - 3.1. Els Pares grecs.
    - 3.1.1. Atanasi d'Alexandria. Ciril de Jerusalem.
    - 3.1.2. Basili de Cesarea. Gregori de Nissa.
    - 3.1.3. Teodor de Mopsuèstia. Joan Crisòstom.

- 3.1.4. Ciril d' Alexandria.
- 3.1.5. Dionís Pseudo-Areopagita. Màxim el Confessor.
- 3.2. Els Pares llatins.
  - 3.2.1. Hilari de Poitiers. Ambròs de Milà. Jeroni.
  - 3.2.2. Controvèrsia antidonatista.
    - 3.2.2.1. Optat de Milevi.
    - 3.2.2.2. Agustí d' Hipona.
  - 3.2.3. Lleó el Gran. Gregori el Gran.

Bibliografia bàsica

- P. V. DIAS – P. TH. CAMELOT, *Eclesiologia. Escritura y patristica hasta San Agustín* (Historia de los Dogmas. Tomo III. Cuaderno 3a-b), Madrid 1978.
- Y. CONGAR, *Eclesiologia. Desde San Agustín hasta nuestros días* (Historia de los Dogmas. Tomo III. Cuaderno 3c-d), Madrid 1976.
- T. CALVO, *La Iglesia católica según san Agustín. Compendio de ecclesiología*, Madrid 1994.
- A. VICIANO, «Eclesiología», en F. RIVAS (ed.), *Diccionario de Literatura Patristica*, Madrid 2010, pp. 521-543.